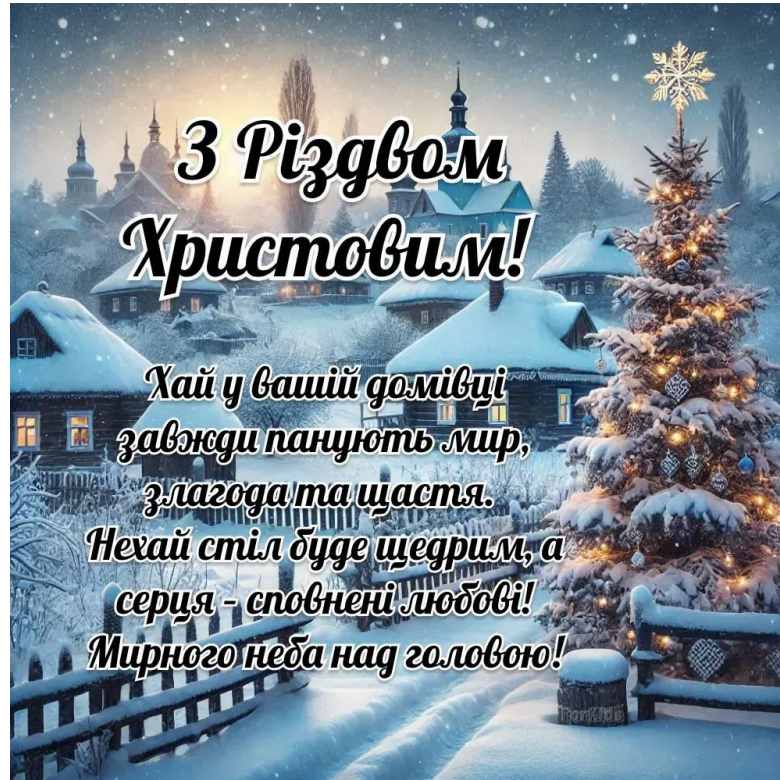

Історія святкування Різдва в Україні

Різдво Христове — одне з найбільших і найважливіших свят християнського світу, що відзначає народження Ісуса Христа, Спасителя всього людства. У християнській традиції, це свято є символом надії, любові та віри.

До середини 2023 року святкування Різдва в Україні відбувалося 7 січня за старим юліанським календарем. Після того, як Верховна Рада внесла зміни до статті 73 Кодексу законів про працю України, і Православна церква України погодилася на зміну дати, його офіційно святкують 25 грудня за григоріанським календарем. Але зміна дати ніяк не впливає на сутність одного з найбільших християнських свят.

Різдво Христове на території сучасної України святкували ще 988 року після того, як Володимир Великий похрестив Київську Русь.

Різдво Христове опирається на вчення з Біблії та християнські традиції. Як відомо, за біблійною розповіддю, Ісус Христос народився в юдейському місті Віфлеєм, куди приїхали його мати Марія зі своїм чоловіком Йосипом. Вони вирішили заночувати у печері, оскільки усі кімнати були зайняті гостями міста, тому хлів став місцем появи на світ Сина Божого. Його народження засвідчила зірка, котру згодом назвали Віфлеємською зіркою, а

згодом волхви, які знали мову зір, принесли щедрі дари новонародженому немовляті.

Пізніше, як розповідає Святе Письмо, Цар Юдеї Ірод задумав вбити Сина Божого, оскільки боявся, що той посуне його з трону. За його велінням

почали вбивати дітей віком до двох років, але Ісус був дивовижним чином збережений від жорстокого меча найманців царя.

Різдво – це сімейне свято, тому його споконвіку прийнято відзначати у колі рідних та сім'ї. Наші предки застеляли долівку в сільських хатах свіжою соломою – на згадку про те, що Ісус народився не в пишних хоромах, а в звичайному хліву разом з вівцями. Господині намагались свої будинки якомога краще прикрасити до свят. Господарю дісталась заносити до оселі дідуха. Це особливий сніп соломи, який вважався у народі символом врожаю. До речі, у дідуха була ще одна назва «коляда». Ці слова вважались синонімами. Історики вважають, що цей символ сягає своїм корінням часів язичництва. Звичай ставити дідух досі доволі поширений в Західній Україні. Цей звичай не змогла витіснити ялинка, яка, до речі, теж доволі популярна у регіоні. У Галичині на третій день святкування Різдва прийнято було спалювати дідух. Однак, багато сімей поступово відійшли від такого святкування Різдва та стали вважати ялинку – символом свята, причому на її верхівці обов'язково повинна була бути поміщена зірка – символ тієї Віфлеємської зірки, яка у давнину розповіла світу про народження Ісуса Христа.

Напередодні світлого Різдва наступав Святий Вечір, який збирав за столом близьких та далеких родичів. Було прийнято приходити завчасно на святкову трапезу, бо люди вірили, що якщо запізнишся до вечері, то потім

цілий рік будеш постійно спізнюватися всюди. Похресники приносили вечерю своїм хрещеним батькам. У цей час закінчувався піст, відповідно вже можна було готувати різноманітні м'ясні страви, однак споживати їх

дозволялось лише після півночі або аж наступного дня. З настанням Святвечора на столі повинні були стояти 12 пісних страв (12 – священна цифра, символ повноти Божого царства), також обов'язковою стравою була кутя. За давньою традицією кутю готували виключно з пшениці з додаванням горіхів, маку, родзинок, сухофруктів та

в кінці приправляли запашним медом. Традиційно вечеря розпочиналась саме з куштування цієї страви. На Різдво існує звичай – помиритися з тим, з ким посварився напередодні. Не забувають у цей вечір і про душі померлих родичів. Сідаючи на стілець чи на лавку варто дмухнути на те місце — "щоб не привалити собою мертвої душі", бо в цей вечір мертві душі блукають скрізь, і можуть сісти всюди: на лавах, на вікнах, на столі та під ним. Після Святої вечері прибирати зі столу наїдки не можна аж до ранку. За повір'ям померлі родичі приходять, щоб скоштувати Святої вечері. У пам'ять про своїх померлих родичів наші пращури ставили для них кутю та узвар на вікнах, розкидали варений біб по кутках.

Пам'ятайте, де б та з ким ви не були – найважливіше те, що у вашому серці!

Свято світлого народження Ісуса Христа зустрічали з співами – колядками. Зазвичай колядники ходили по домівках із традиційною Віфлеємською зіркою та співали пісні прославлення. Серед колядників і дорослі, і підлітки, і діти. Переважно хлопці та дівчата ходили окремо.

Популярним був український аматорський театр – вертеп. Уявіть тільки-но, як люди вміли розважатися без інтернету та телевізора. Традиційно вертеп складався з будиночка, де було два поверхи. Перший із них символізував місто Віфлеєм, там ставили сценки з серйозною тематикою про народження Ісуса Христа. На другому поверсі грали сценки розважального характеру. Сюжети творило саме життя, побут. Пізніше вертеп перетворився в справжній вуличний театр.

У цих звичаях – наша історія, саме тому так важливо дотримуватись усіх традицій, які заповідали нам наші пращури, адже в них наше минуло і прийдешнє.